

ДИРЕКТИВА 93/30/ЕИО НА СЪВЕТА

от 14 юни 1993 година

относно звуковите предупредителни устройства на двуколесни или триколесни моторни превозни средства

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност и, по-специално, член 100а от него,

като взе предвид Директива 92/61/ ЕИО на Съвета от 30 юни 1992 г. относно типовото одобрение на двуколесни или триколесни моторни превозни средства ¹,

като взе предвид предложението на Комисията ²,

в сътрудничество с Европейския парламент ³,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁴,

като има предвид, че вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което е осигурено свободното движение на стоки, лица, услуги и капитали; като има предвид, че трябва да се приемат необходимите за целта мерки.

като има предвид, че по отношение на звуковите предупредителни устройства, във всяка държава-членка двуколесните или триколесните превозни средства трябва да отговарят на някои технически характеристики, установени със задължителни разпоредби, които се различават в отделните държави-членки; като има предвид, че в резултат на техните различия, тези разпоредби представляват препятствия за търговията в рамките на Общността;

като има предвид, че тези препятствия пред функционирането на вътрешния пазар могат да бъдат премахнати, ако държавите-членки приемат едни и същи изисквания на мястото на техните национални законодателства;

като има предвид, че е необходимо да се създадат хармонизирани изисквания, за звуковите предупредителни устройства на двуколесните или триколесните моторни превозни средства, за да позволят, за всеки тип на въпросните превозни средства, прилагането на посочените в Директива 92/61/ЕИО процедури за типово одобрение и за типово одобрение на компонент;

¹ ОВ L 225, 10.8.1992 г., стр. 72.

² ОВ С 293, 9.11.1992 г., стр. 15.

³ ОВ С 337, 21.12.1992 г., стр. 103 и

ОВ С 150, 31.5.1993 г.

⁴ ОВ С 73, 15.3.1993 г., стр. 22.

като има предвид, че с оглед на мащаба и въздействието на предложеното действие във въпросната област, предвидените с настоящата директива общностни мерки са необходими са необходими, дори наложителни за постигане на поставената цел, по-специално общностното типово одобрение на тип превозни средства; като има предвид, че отделните държавите-членки сами не могат задоволително да постигнат тази цел;

като има предвид, че, за да се улесни достъпа до пазарите на страните, които не са членки на Общността, е необходимо да се установи еквивалентност между изискванията на настоящата директива и изискванията на Регламент № 28 на Икономическата комисия за Европа (ИКЕ) на Организацията на обединените нации,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Настоящата директива се прилага за звуковите предупредителни устройства на всички типове превозни средства, както са посочени в член 1 от Директива 92/61/ЕИО.

Член 2

Процедурите за издаването на типово одобрение на компонент по отношение на звуковите предупредителни устройства на тип двуколесно или триколесно моторно превозно средство, типовото одобрение на компонент на тип звуково предупредително устройство като компонент и условията, които определят свободното движение на тези превозни средства и свободното пускане на пазара на звуковите предупредителни устройства на пазара, са посочените в Директива 92/61/ЕИО, глави II и III.

Член 3

В съответствие с разпоредбите на член 11 от Директива 92/61/ЕИО, признава еквивалентността, която съществува между изискванията на настоящата директива и изискванията на Регламент № 28 на ИКЕ на ООН (E/ECE/(TRANS/505-Rev. 1/ Add. 27).

Компетентните органи на държавите-членки, които издават типовото одобрение на компонент, приемат одобренията, предоставени в съответствие с изискванията на горепосочения Регламент № 28, а също така и маркировките за получено типово одобрение на компоненти вместо съответните одобрения и маркировки за получено типово одобрение на компоненти, издадени в съответствие с настоящата директива.

Член 4

Настоящата директива може да бъде изменена в съответствие с член 13 от Директива 70/156/ЕИО⁵, с оглед:

- да бъдат взети под внимание всички изменения в Регламента на ИКЕ/ООН, посочен в член 3,
- приложението да се приведе в съответствие с техническия прогрес.

Член 5

1. Държавите-членки приемат и публикуват разпоредбите, които са необходими за спазване на настоящата директива, не по-късно от 14 декември 1994 г. Те незабавно уведомяват за това Комисията.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, последните съдържат позоваване на настоящата директива или се придружават от такова позоваване при тяхното официално публикуване. Условието и реда за това позоваване се определят от държавите-членки.

От датата, посочена в алинея 1, държавите-членки, по причини, свързани със звуковите предупредителни устройства, не могат да забранят първоначалното въвеждане в експлоатация на превозни средства, които отговарят на изискванията на настоящата директива.

Считано от 14 юни 1995 г., държавите-членки прилагат разпоредбите, посочени в алинея 1.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от вътрешното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 6

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 14 юни 1993 година.

За Съвета:
Председател
J. TROELBORG

⁵ ОВ L 42, 23.2.1970 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 92/53/ЕИО (ОВ L 225, 10.8. 1992 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ИЗИСКВАНИЯТОНОСНО ТИПОВОТО ОДОБРЕНИЕ НА КОМПОНЕНТ НА ЗВУКОВИ ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ УСТРОЙСТВА

1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

По смисъла на настоящата директива:

- 1.1. “звуково предупредително устройство” е устройство, което излъчва звуков сигнал, чието задействане е с цел да предупреди за наличие или маневра на превозно средство по време на опасна ситуация в пътното движение;
 - 1.1.1. устройство, което включва няколко отвора за разпространение на звука, които се задействат от единичен източник на енергия, се счита за звуково предупредително устройство;
 - 1.1.2. звуково предупредително устройство, състоящо се от няколко компонента, всеки от които излъчва звуков сигнал и които функционират едновременно в резултат на задействане от единично управление, се счита за единично звуково предупредително устройство;
- 1.2. “тип звуково предупредително устройство” означава звукови предупредителни устройства, които не се различават съществено помежду си, по-специално по отношение на следните характеристики:
 - 1.2.1. търговска марка или наименование;
 - 1.2.2. принцип на действие;
 - 1.2.3. тип на енергийното захранване (прав ток, променлив ток, сгъстен въздух);
 - 1.2.4. външна форма на кутията;
 - 1.2.5. форма и размери на мембраната(ните);
 - 1.2.6. форма или тип на отвора(ите) за разпространение на звука;
 - 1.2.7. номинални звукови честоти;
 - 1.2.8. номинално захранващо напрежение;
 - 1.2.9. при предупредителни устройства, които се захранват от външен източник на сгъстен въздух: номиналното работно налягане.

2. ИЗИСКВАНИЯ

- 2.1. Звуковите предупредителни устройства трябва да излъчват продължителен равномерен звук и техният спектър на звука не трябва да варира чувствително, докато те работят. При предупредителни устройства, захранвани с променлив ток, това изискване се прилага единствено при постоянна скорост на генератора; тази скорост трябва да се намира в рамките на обхвата, посочен в точка 3.3.2.
- 2.2. Предупредителните устройства трябва да показват характеристики на звука (спектрално разпределение на звуковата енергия, ниво на звуковото налягане) и механични характеристики, които, в посочения ред, да им позволят да преминат изпитванията, определени в раздели 3 и 4.

3. ИЗМЕРВАНИЯ НА НИВОТО НА ЗВУКА

- 3.1. Звуковите предупредителни устройства трябва да бъдат изпитвани за предпочитане в безехова среда. По избор, те могат да бъдат изпитвани в полубезехова камера или на празно пространство навън. В този случай, трябва да се вземат предпазни мерки, с оглед да се избегнат отраженията от земята в зоната, където се провеждат измерванията, т.е. да се осигурят известен брой абсорбционни екрани. Трябва да се провери дали сферичното изкривяване е не повече от 1dB в рамките на полусфера с радиус най-малко 5 m до максималната честота, която се измерва, и това, по принцип, става по посоката на измерване и на височината на устройството и микрофона.

Шумът от обкръжаващата среда трябва да бъде най-малко 10 dB по-нисък от измерваните нива на звуково налягане.

Устройството, което е представено за изпитванията, и микрофонът трябва да бъдат на една и съща височина. Тази височина трябва да бъде между 1.15 и 1.25m. Линията на максимална чувствителност на микрофона трябва да съвпада с посоката, в която нивото на звука на предупредителното устройство се намира на своето най-високо ниво.

Микрофонът трябва да бъде разположен така, че неговата мембрана да е на разстояние $2 \pm 0,01$ m от изходната равнина на звука, излъчен от устройството. Същото разстояние при устройствата, които имат няколко изхода, трябва да се определи по отношение на изходната равнина, намираща се най-близо до микрофона.

- 3.2. Измерванията на нивата на звуковото налягане трябва да включват употребата на прецизен сонометър от клас 1, който отговаря на изискванията на Публикация № 651 на МЕК¹, първо издание (1979 г.).

Всички измервания трябва да се проведат като се използва “бързата” времеконстанта. За измерване на всички нива на звуково налягане трябва да се използва тегловната крива (A).

¹ Международната електротехническа комисия (МЕК) – International Electrotechnical Commission (IEC)

За измерване на излъчения звуков спектър трябва да се използва трансформацията на Фурие върху звуковия сигнал. По избор, може да се използва и трета октава филтри, които отговарят на изискванията, посочени в Публикация № 225 на МЕК¹, първо издание (1966 г.).

В този случай, нивото на звуково налягане в рамките на 2 500 Hz честотен обхват на централната октава се определя чрез прибавяне на квадратния метод на звуковите налягания в обхватите на третата октава на централните честоти от 2 000, 2 500 и 3 150 Hz. Във всеки случай, единствено методът на трансформацията на Фурие може да се счита за референтен метод.

3.3. Звуковото предупредително устройство трябва да се захранва с едно от следните напрежения, според случая:

3.3.1. при звукови предупредителни устройства, които се захранват с прав ток, се използва изпитвателно напрежение от 6,5, 13 или 26 волта, измерено при изхода на източника на електрическа енергия и отговарящо на номинално напрежение от, съответно, 6, 12 или 24 волта;

3.3.2. когато звуковите предупредителни устройства се захранват с променлив ток, те трябва да се захранват от генератор на електрическа енергия от типа, който обикновено се използва с този тип устройства. Акустичните характеристики на този тип предупредително устройство трябва да бъдат записани при скорости на генератора, отговарящи на 50, 75 и 100 % от максималната скорост, заявена от производителя на генератора при продължително действие. Генераторът не трябва да бъде натоварен с друг електрически товар по време на изпитването. Изпитването за издръжливост, описано в раздел 4, трябва да се проведе при скорост, заявена от производителя на оборудването и избрана измежду посочените по-горе стойности.

3.4. Ако, за изпитването на звуково предупредително устройство, което получава прав ток, се използва токоизправител, променливата компонента на напрежението при неговите изводи, измерено от връх до връх по време на действието на предупредителните устройства, не трябва да превишава 0,1 волта.

3.5. Съпротивлението на електрическия проводник при звукови предупредителни устройства, които получават прав ток, включително съпротивлението при изводите и контактите, трябва да бъде възможно най-близо до:

- 0,05 ома при номинално напрежение 6 В,
- 0,10 ома при номинално напрежение 12 В,
- 0,20 ома при номинално напрежение 24 В.

- 3.6. Звуковото предупредително устройство трябва да бъде неподвижно закрепено, посредством част или части, предвидени от неговия производител, върху опора с маса най-малко 30 kg и най-малко 10 пъти по-голяма от тази на изпитваното предупредително устройство, . Освен това, опората трябва да бъде нагласена по такъв начин, че отраженията от нейните стени и вибрациите да нямат съществено въздействие върху резултатите от измерванията.
- 3.7. При горепосочените условия, претегленото спрямо кривата A ниво на звука не трябва да превишава следните стойности:
- а) 115 dB (A) при звукови предупредителни устройства, предназначени предимно за мотопеди, мотоциклети и триколки с мощност не по-голяма от 7 kW;
 - б) 118 dB (A) при звукови предупредителни устройства, предназначени предимно за мотоциклети и триколки с мощност над 7 kW.
- 3.7.1. Освен това, нивото на звуковото налягане в рамките на 1 800 – 3 550 Hz честотен обхват трябва да бъде по-високо от това на всяка честотна съставяща над 3 550 Hz и, във всеки случай, да бъде най-малко:
- а) 90 dB (A) при звуковите предупредителни устройства, предназначени предимно за мотопеди;
 - б) 95 dB (A) при звуковите предупредителни устройства, предназначени предимно за мотоциклети и триколки, развиващи мощност не по-голяма от 7 kW;
 - в) 105 dB (A) при звуковите предупредителни устройства, предназначени предимно за мотоциклети и триколки и развиващи мощност над 7 kW.
- 3.7.2. Звуковите предупредителни устройства, притежаващи характеристиките, описани в точка 3.7.1, буква в), могат да бъдат използвани при превозните средства, описани в т. 3.7.1, букви а) и б), докато звуковите предупредителни устройства, притежаващи звуковите характеристики, описани в точка 3.7.1, буква б), могат да се използват при мотопеди.
- 3.8. Всяко звуково предупредително устройство, което е било подложено на изпитване за издръжливост, при условията на раздел 4, трябва да покаже горепосочените характеристики. Колебанието в напрежението трябва да бъде или между 115 и 95 % от номиналната стойност при звукови предупредителни устройства, захранвани с прав ток, или между 50 и 100 % от максималната скорост на генератора, определена от производителя на генератора при продължително действие, в случаите на звукови предупредителни устройства, захранвани с променлив ток.

- 3.9. Времето между задействането и момента, в който звукът достига минималната стойност, която се изисква в раздел 3.7, не трябва да превишава 0,2 секунди, измерена при температура на околната среда $20 \pm 5^{\circ}\text{C}$. Това изискване се прилага, по-специално, за пневматичните или електропневматичните предупредителни устройства.
- 3.10. Пневматичните или електропневматичните предупредителни устройства трябва да постигнат същите резултати по отношение на акустиката, както тези, които се изискват при електрическите звукови предупредителни устройства, при условията за захранване с енергия, посочени от техния производител.
- 3.11. В случая на многотонови устройства, където всеки звукоизлъчващ съставен елемент може да работи самостоятелно, горепосочените минимални стойности трябва да бъдат постигнати. Максималното общо ниво на звука трябва да се достигне с едновременното функциониране на всички съставни части.

4. ИЗПИТВАНЕ ЗА ИЗДРЪЖЛИВОСТ

- 4.1. Звуковото предупредително устройство трябва да бъде захранвано с номинално напрежение при съпротивление на проводника, посочено в разделите от 3.3 до 3.5 и да бъде задействано:

- 10 000 пъти за предупредителните устройства, предназначени предимно за мотопеди, мотоциклети и триколки с мощност, не по-голяма от 7 kW,
- 50 000 пъти за предупредителните устройства, предназначени предимно за мотоциклети и триколки с мощност, съответно по-голяма от 7 kW,

при режим от една секунда включено устройство, последвана от четири секунди изключено устройство. По време на изпитването, звуковото предупредително устройство трябва да бъде изложено на принудителна тяга със скорост приблизително 10 m/sec.

- 4.2. Ако изпитването се провежда в изолирана камера, тази камера трябва да има достатъчно голям обем, за да осигури нормалното разсейване на топлината, излъчена от предупредителното устройство по време на изпитването за издръжливост.
- 4.3. Температурата на средата в изпитвателната камера трябва да бъде между + 15 и + 30°C.
- 4.4. Ако, след извършването на половината от изисквания брой включвания, характеристиките на нивото на звука са се променили в сравнение със същите характеристики преди изпитването, звуковото предупредително устройство може да бъде регулирано. Когато се извърши пълният брой необходими включвания, звуковото предупредително устройство трябва успешно да премине изпитването, описано в раздел 3, след като евентуално бъде регулирано отново.

4.5. Електропневматичните звукови предупредителни устройства могат да се смажат с маслото, препоръчано от техния производител, на всеки 10 000 включвания.

5. МАРКИРОВКА НА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА КОМПОНЕНТ

5.1. Всички звукови предупредителни устройства, отговарящи на типа, който е получил типово одобрение на компонент, трябва да носят маркировката за типово одобрение на компонент при спазване на предписанията, посочени в приложение V към Директива 92/61/ЕИО на Съвета.

Допълнение 1

**Информационен документ по отношение на тип
звуково предупредително устройство, предназначено за моторни
превозни средства на две или три колела**

(Да се приложи към заявлението за типово одобрение на
компонент, когато е представено отделно от заявлението за типово
одобрение на превозното средство)

Пореден номер (присвоява се от заявителя):

Заявлението за типово одобрение на компонент по отношение на тип звуково предупредително устройство, предназначено за двуколесни или триколесни моторни превозни средства, трябва да съдържа информацията, посочена в приложение II към Директива 92/61/ЕИО на Съвета, част А, раздели от 9.5.1 до 9.5.4.

Допълнение 2

Наименование на административния орган

**Сертификат за типово одобрение по отношение на тип
звуково предупредително устройство, предназначено за двуколесни или
триколесни моторни превозни средства**

ОБРАЗЕЦ

Протокол №.....издаден от техническа служба..... дата.....

Типово одобрение на компонент №:.....Разширение №:.....

1. Търговска марка на звуковото предупредително устройство:.....
2. Тип на звуковото предупредително устройство и превозното средство(а), за което е предназначено [посочете мощността на мотоциклети и триколесни мотоциклети (≤ 7 kW или > 7 kW)]:.....
3. Име и адрес на производителя:.....
4. Име и адрес на представителя на производителя (ако има такъв):.....
5. Дата, на която звуковото предупредително устройство е представено за изпитване:.....
6. Типово одобрение на компонент е дадено/отказано ¹:
7. Място:.....
8. Дата:.....
9. Подпис:.....

¹ Ненужното се зачерква.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО МОНТИРАНЕТО НА ЗВУКОВИТЕ ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ УСТРОЙСТВА ВЪРХУ ДВУКОЛЕСНИ ИЛИ ТРИКОЛЕСНИ МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

По смисъла на настоящата директива:

- 1.1. “тип превозно средство” са превозни средства, които не се различават съществено помежду си, когато тези различия могат да се отнасят до:
 - 1.1.1. броят и типа (типовете) на звуковите предупредителни устройства, монтирани върху превозното средство;
 - 1.1.2. частите, с които звуковото предупредително устройство се закрепва върху превозното средство;
 - 1.1.3. разположението на предупредителното устройство върху превозното средство;
 - 1.1.4. неподвижността на частите от конструкцията, към които е (са) монтирано(и) звуковото(ите) предупредително(и) устройство(а);
 - 1.1.5. формата и материалите, които са използвани за корпуса, представляващ предната част на превозното средство, които могат да повлияят върху нивото на звуците, излъчени от предупредителното(ите) устройство(а) и да заглушат тези звуци.

2. ИЗИСКВАНИЯ

- 2.1. Всички превозни средства трябва да бъдат снабдени със звуково предупредително устройство, което е получило типово одобрение на компонент в съответствие с настоящата директива или с Директива 70/388/ЕИО на Съвета относно сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на звуковите предупредителни устройства на моторни превозни средства¹; въпреки това, мотопедите, оборудвани с двигател, чиято мощност е не по-голяма от 0,5 kW, а максималната проектна скорост не превишава 25 км/ч, могат да бъдат съоръжени или с одобрено звуково предупредително устройство, или с неодобрено механично предупредително устройство. Във втория случай, производителят трябва да декларира, че това механично устройство отговаря на изискванията за този тип устройство в държавата-членка, в която ще се продава мотопедът с ниска мощност.

¹ ОВ № L 176, 10.8.1970 г., стр. 12. Директива, последно изменена с Директива 87/354/ЕИО (ОВ № L 192, 11.7.1987 г., стр. 43).

- 2.2. Напрежението за изпитванията трябва да бъде определено в раздел 3.3 на приложение I.
- 2.3. Нивата на звуковото налягане трябва да се измерват при условията, посочени в раздел 3.2 на приложение I.
- 2.4. Нивото на звуковото налягане, претеглено спрямо кривата A, което е излъчено от монтираното върху превозното средство устройство(а), трябва да се измери на разстояние 7 м пред превозното средство; превозното средство трябва да е било разположено на празно място, където теренът е възможно най-равен и, в случаите на звукови предупредителни устройства, захранвани от прав ток, да е с изключен двигател.
- 2.5. Микрофонът на измерващото устройство трябва да се намира приблизително в средната надлъжна равнина на превозното средство.
- 2.6. Нивото на налягането на шума от околната среда и шума, който идва от вятъра, трябва да бъде най-малко 10 dB(A) по-ниско от нивото на измервания звук.
- 2.7. Максималното ниво на звуковото налягане трябва да се търси в рамките на участък между 0,5 и 1,5 м над земята.
- 2.8. Когато е измерена при условията, посочени в раздели 2.2 до 2.7, максималната стойност на нивото на звука (раздел 2.7) на изпитваното звуково предупредително устройство трябва да бъде най-малко:
 - а) равна на 75 dB (A) и най-много равна на 112 dB (A) за мотопеди;
 - б) равна на 80 dB (A) и най-много равна на 112 dB (A) за мотоциклети и триколесни мотоциклети, развиващи мощност, не по-голяма от 7 kW;
 - в) равна на 93 dB (A) и най-много равна на 112 dB (A) за мотоциклети и триколесни мотоциклети, развиващи мощност, по-голяма от 7 kW.

Допълнение 1

**Информационен документ по отношение на монтирането на звуково
предупредително устройство на тип двуколесно или триколесно моторно
превозно средство**

(Да се приложи към заявлението за типово одобрение на
компонент, когато е представено отделно от заявлението за типово
одобрение на превозното средство)

Пореден номер (присвоява се от заявителя):

Заявлението за типово одобрение на компонент по отношение на монтирането на звуково предупредително устройство на тип двуколесно или триколесно моторно превозно средство трябва да съдържа информацията, посочена в приложение II към Директива 92/61/ЕИО на Съвета, част А, раздели:

- 0.1
- 0.2
- 0.4 до 0.6
- 3.2.5 до 3.2.5.2.2
- 9.5.5.

Допълнение 2

Наименование на административния орган

Сертификат за типово одобрение по отношение на монтирането на звуково предупредително устройство на тип двуколесно или триколесно моторно превозно средство

ОБРАЗЕЦ

Протокол №.....издаден от техническа служба..... дата.....

Типово одобрение на компонент №:.....Разширение №:.....

1. Търговска марка или наименование на превозното средство:.....
2. Тип превозно средство:.....
3. Име и адрес на производителя:.....
4. Име и адрес на представителя на производителя (ако има такъв):.....
5. Дата, на която превозното средство е представено за изпитване:.....
6. Типово одобрение на компонент е дадено/отказано ¹:
7. Място:.....
8. Дата:.....
9. Подпис:.....

¹ Ненужното се зачерква.